

TUNTISUUNNITELMA: FLICC

Suunnitellut luokka-asteet: 9.lk. ja lukio

Oppimistavoitteet:

- Tiedostaa, että disinformaatioon ja denialismiin liittyy selkeitä kaavoja, joita on mahdollista kategorisoida mm. FLICC-metodilla.
- Oppia tunnistamaan huonoa informaatiota FLICC-metodin työkaluja käyttämällä
- Tiedostaa, että mm. internetissä on paljon disinformaatiota

Taustatietoa opettajille:

FLICC-käsitteen tarkoituksena on määritellä disinformaation viisi päästrategiaa: **F**ake Experts eli Pseudoasiantuntijat, **L**ogical Fallacies eli Virhepäätelmät, **I**mpossible Expectations eli Mahdottomat odotukset, **C**herry picking eli Valikointi, ja **C**onspiracy Theories eli Salaliittoteoriat.

FLICC-konseptin tarkoituksena on auttaa tarkastelemaan kriittisesti etenkin internetissä olevaa tietoa ja tunnistamaan disinformaatiota. Tarkoituksena on myös tuoda suurelle yleisölle esiin, kuinka tieteellistä informaatiota käsitellään – niin oikein kuin väärin. Ymmärtämällä menetelmät ihmiset tulevat vastustuskykyisemmiksi disinformaatiota kohtaan. Pohjimmiltaan FLICC on ilmastonmuutosdenialismiin liittyvä konsepti, mutta toimii myös muun disinformaation kohdalla.

Tuntisuunnitelma:

1. Katsotaan yhdessä Faktabaarin Tiktok-video aiheesta:
<https://vm.tiktok.com/ZGe36hJkp/>
2. Opettaja esittelee väitteitä, joissa käytetty FLICC-metodilla tunnistettavia malleja. FLICC-pohjustustiedosto on erinomainen pohja näiden läpikäymiseen. Näitä väitteitä puretaan yhdessä:
 - “Ulkona satoi lunta, joten ilmastonmuutos on varmasti pysähtynyt”
 - i. Esimerkki mahdottomasta odotuksesta.
 - ii. Ilmastonmuutos ei tarkoita sitä, ettei enää sataisi lunta tai ettei voisi olla kylmä. Sään ääriolosuhteet kasvavat ja lämpimien päivien määrä kasvaa suhteessa kylmiin.
 - iii. Sää ja ilmasto ovat eri asiat
 - iv. [Linkki videoon, jossa väite puretaan](#)
 - “Grönlannin jääpeite kasvaa keskeltä, joten jääpeitteen määrä on nousussa”
 - i. Esimerkki valikoimisesta
 - ii. Grönlannin jäämassa kasvaa keskeltä, mutta reunoilta vähenee kiihtyvällä tahdilla. Grönlannin jäämassa vähenee vuosittain kahden Mount Everestin verran.
 - iii. [Linkki videoon, jossa väite puretaan](#)
 - “Ihmisten aiheuttamat hiilidioksidipäästöt ovat pieniä verrattuna luonnollisiin hiilidioksidipäästöihin, joten ihmisen vaikutus ilmastonmuutokseen on mitätön”

- i. Esimerkki liiallisesta yksinkertaistamisesta, joka lukeutuu loogisiin virhepäätelmiin.
 - ii. Ihmisten osuutta ilmastonmuutoksen syntyyn ei voi kiistää: ihmiset ovat aiheuttaneet sen. Virheellinen väite ottaa huomioon vain luonnolliset hiilidioksidipäästöjen synnyttäjät, muttei huomioi sitä, että luonnollisesti syntyneet päästöt myös poistuvat luonnollisesti esim. metsien ym. hiilinielujen avulla, ja että ihminen järkyttää luonnollista hiilikiertoa myös tuhoamalla näitä luonnon hiilinieluja.
 - iii. [Linkki videoon, jossa väite puretaan](#)
3. Oppilaat jakautuvat 3-4 hengen ryhmiin, joissa he pohtivat, mistä erottaa hyvän informaation huonosta. Opettaja voi kysyä kysymyksenä esimerkiksi: "Minkälaisista merkeistä tunnistaa heikkolaatuisen informaation, epäluotettavan lähteen tai vinoutuneen influensserin? Mistä puolestaan tunnistaa hyvän tiedon ja luotettavan lähteen?"
4. Yhteenveto ja keskustelu: opettaja vetää yhteen ryhmien tunnistamia piirteitä, ja kannustaa koko ryhmää keskustelemaan kriittisesti niistä.

